

Ranking „Przyjazny Samorząd 2010”

Przyjazny Samorząd 2010” to już trzecia edycja rankingu podsumowującego natężenie współpracy między administracją samorządową i organizacjami pozarządowymi. Tworzony jest on na podstawie wyników corocznego badania „Monitoring współpracy między organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego”, prowadzonego wspólnie przez Stowarzyszenie Klon/Jawor i Departament Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W rankingu uwzględniono wszystkie gminy, które wzięły udział w Monitoringu.

Cel rankingu

Głównym celem rankingu "Przyjazny Samorząd" jest podsumowanie natężenia współpracy oraz wskazanie i uhonorowanie tych jednostek samorządu terytorialnego, które w sferze relacji z organizacjami pozarządowymi wyróżniają się na tle innych i wydają się szczególnie godne naśladowania. Jednocześnie podkreślamy, że przyznawane gwiazdki nie mówią o jakości współpracy między organizacjami a samorządem w danej gminie, a jedynie jej natężeniu, skali. Jakość bowiem zależy od szeregu kwestii, które trudno jest obiektywnie ocenić w tego rodzaju prostym wskaźniku. Przesyłając certyfikat pamiętamy też o tym, że natężenie współpracy w gminie nie zależy wyłącznie od działań samorządu, ale też od aktywności samych organizacji, a także szeregu uwarunkowań społeczno-ekonomicznych.

Źródła danych

Końcowy wynik każdej ze wspólnot samorządowych obliczany jest głównie na podstawie materiału z badania „Monitoring współpracy urzędów z sektorem pozarządowym za 2010 rok” przeprowadzonego wspólnie przez Stowarzyszenie Klon/Jawor oraz Departament Pożytku Publicznego MPiPS.

Jednak w przypadku współpracy finansowej dane z Monitoringu w wielu przypadkach okazują się niepełne lub nieporównywalne. Dlatego przyznając gwiazdki dotyczące tego wymiaru współpracy sięgamy do sprawozdań budżetowych JST publikowanych przez Ministerstwo Finansów i ograniczamy się tylko do tych trybów finansowania działań organizacji, które mogą być porównywane między gminami: do danych dotyczących zlecania organizacjom pozarządowym (stowarzyszeniom, fundacjom i innym podmiotom nienależącym do sektora finansów publicznych) realizacji zadań samorządów (par. 258, 263, 281-3 i 623 klasyfikacji budżetowej w sprawozdaniach budżetowych).

W przypadku pozostałych wymiarów współpracy brak jest wiarygodnych zewnętrznych źródeł, które mogłyby uzupełnić deklaracje urzędów zebrane w Monitoringu. Analizując wyniki rankingu konieczne jest więc wzięcie pod uwagę wynikających z tego ograniczeń.

Wymiary oceny

Aby całościowo opisać zakres współpracy z organizacjami, w Rankingu wyodrębniono cztery wymiary współpracy, z których każdy był punktowany oddzielnie:

1. Funkcjonowanie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi. Program ten – zgodnie z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – powinien być uchwalany przez wszystkie gminy i wyznaczać ramy współpracy z organizacjami na cały nadchodzący rok. Z punktu widzenia jakości współpracy ważny jest nie tylko sam fakt jego uchwalenia, ale i zaangażowanie organizacji już na etapie konstruowania takiego dokumentu. Dlatego w rankingu uwzględniamy 5 kryteriów, na podstawie których gminy mogły uzyskać punkty: sam fakt uchwalenia przez urząd programu na rok 2010; termin jego uchwalenia; udział organizacji w przygotowywaniu programu; liczbę form konsultacji oraz fakt ich udokumentowania.

2. Współpraca finansowa. Zdecydowana większość gmin w Polsce zleca organizacjom realizację zadań publicznych przekazując im tym samym środki na ich realizację. Ten wymiar rankingu ma za zadanie oceniać skalę tych przepływów finansowych w oparciu o publikowane przez Ministerstwo Finansów sprawozdania finansowe jednostek samorządu terytorialnego. Na liczbę uzyskanych punktów wpływa udział przekazywanych organizacjom środków w całości wydatków bieżących gminy, podział środków pomiędzy poszczególne typy organizacji oraz poziom realizacji zaplanowanego budżetu.

3. Wspierające formy współpracy pozafinansowej. Wymiar ten pokazuje, w jakim stopniu gmina wspomaga organizacje w ich codziennym funkcjonowaniu – poprzez pomoc administracyjną, wsparcie organizacyjne i merytoryczne, pomoc podczas tworzenia nowych organizacji itp. Zakres takiej „opieki” nad organizacjami decyduje o liczbie punktów przyznawanych w tym wymiarze.

4. Partnerskie formy współpracy pozafinansowej. Ten wymiar pozwala ocenić, w jakim stopniu gmina współpracuje z organizacjami na stopie partnerskiej – a więc nie tylko zlecając im zadania czy wspierając w codziennym funkcjonowaniu, ale także włączając je w podejmowanie kluczowych decyzji lokalnych. Punktowano praktykowanie takich form współpracy jak konsultowanie z organizacjami projektów uchwał, tworzenie wspólnych zespołów, czy zapraszanie przedstawicieli trzeciego sektora na posiedzeniach organów urzędu.

Sposób obliczania wyniku

Wszystkie opisane kryteria składają się na złożoną ocenę natężenia współpracy między organizacjami i samorządem lokalnym – tzw. „indeks”. Każdy urząd mógł zdobyć od 0 do 5 punktów w każdym z wymienionych wyżej czterech głównych wymiarów współpracy. Średnia liczba punktów zdobytych w poszczególnych wymiarach jest zarazem końcowym wynikiem mówiącym o skali współpracy jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych na danym terenie. To ona decyduje o miejscu poszczególnych urzędów w rankingu współpracy. Przedstawiona jest w postaci pięciu gwiazdek - odpowiednio do uzyskanego wyniku - pełnych, częściowo wypełnionych, bądź pustych (im więcej gwiazdek wypełnionych, tym lepszy wynik i wyższe miejsce zajmuje dany samorząd w rankingu).